

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 1946

Γ Ε Ν Ι Κ Α

Ἐνῶ κατὰ τὸ 1945 ἡ ἐλληνικὴ οἰκονομία δὲν παρουσιάζει χαρακτηριστικὰ τέτοια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων νὰ ᾔτο δυνατόν νὰ τὴν διακρίνωμεν τῆς κατοχικῆς περιόδου, ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ 1946 εἰσέρχεται εἰς τὴν πρώτην ἴσως φάσιν τῆς περιόδου τῆς ἀποκαταστάσεώς της.

Ἡ νομοματικὴ σταθερότης ποὺ ἐπεκράτησε ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον 1946, αἱ ὑγιέστεραι βάσεις ποὺ αὐτὴ κυρίως ἐδημιούργησε διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν δημοσίων οἰκονομικῶν καὶ αἱ εὐνοϊκαὶ συνθήκαι ποὺ ὑπῆρξαν διὰ τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν, εἶχαν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν σημαντικὴν βελτίωσιν ὅλων τῶν δεικτῶν τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας. Οἱ κατὰ μέρος κλάδοι τῆς ἐλληνικῆς οἰκονομίας παρουσίασαν τὴν κάτωθι ἐξέλιξιν κατὰ τὸ 1946 :

Γ Ε Ω Ρ Γ Ι Α

Χάρις εἰς τὰς εὐνοϊκὰς καιρικὰς συνθήκας καὶ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς UNRRA ἡ γεωργικὴ παραγωγή κατὰ τὸ 1946 ὑπῆρξε ἱκανοποιητικὴ. Ὑπολογίζεται ὅτι γενικῶς ἔφθασε τὰ 60 % τοῦ 1939 (ἔτος μὲ ἐξαιρετικῶς ὑψηλὴν παραγωγήν) ὑπῆρξε δὲ κατὰ 50 % ἀνωτέρα τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τοῦ 1945.

Παραγωγή τῶν κυριώτερων γεωργικῶν προϊόντων (εἰς χιλ. τόννων)

Εἶδη	1935—38	1945	1946
Σῖτος	768	376,6	700
Σίκαλις	55	24,5	)
Κριθή	203	81,	(330
Βρώμη	120	46,	)
Σμιγὸς	—	—	(
Ἀραβόσιτος	250	144	190
Βάμβαξ	44,3	19	24,5
Καπνὸς	61,1	23,2	32
Ἐλαιόλαδον	102,5	100	90
Σταφίς	158,6	54,6	76

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ὁ γενικὸς σταθμικὸς δείκτης τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς (βάσις: 1939=100—ἡ παραγωγή τοῦ 1939 ἦτο κατὰ 80 % ἀνωτέρα τῆς τοῦ 1928) παρουσιάζει τὴν κάτωθι ἐξέλιξιν:

1945		36		
1946	Ἰανουάριος	38	Ἰούλιος	57
	Φεβρουάριος	43	Αὐγούστος	58
	Μάρτιος	44	Σεπτέμβριος	59
	Ἀπρίλιος	48	Ὀκτώβριος	63
	Μάϊος	53	Νοέμβριος	67
	Ἰούνιος	55	Δεκέμβριος	61

Ἡ ἀόξησις τῆς παραγωγῆς μέχρι τοῦ Ἰουνίου 1946 ὑπῆρξε σημαντικὴ. Εἰς τὸ ἐξάμηνον αὐτὸ ἐσημειώθη αὐξησίς τῆς κατὰ 50 %. Ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου ὁμως ἡ αὐξητικὴ αὐτὴ τάσις ἀνακόπτεται.

Τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον τοῦ δείκτου τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ὀφείλεται εἰς τοὺς κλάδους ἐκείνους οἱ ὅποιοι παράγουν ἀγαθὰ εὐρείας καταναλώσεως καὶ ὠρισμένα ἀποτελοῦντα μᾶλλον εἶδη πολυτελείας. Ἔτσι τοὺς ὑψηλοτέρους δείκτας παρουσιάζουν αἱ βιομηχανίαι εἰδῶν διατροφῆς καὶ καπνοῦ, ἀκολουθοῦν αἱ κλωστοῦφαντουργικαί, ἡ βιομηχανία οἰκοδομικῶν ὑλῶν με δείκτας ποὺ μόλις φθάνουν τὸ 50, ἡ βιομηχανία χημικῶν προϊόντων, ἡ σιδηροβιομηχανία με δείκτην 15—20 καὶ τὰ μεταλλεῖα με δείκτην 10—15 (τοὺς τελευταίους μῆνας).

Τέλος σημειώνομεν ὅτι ἀπὸ τὰς βιομηχανίας εἰδῶν διατροφῆς τὸ ὑψηλότερον ποσοστὸν παραγωγῆς ἔχουν φθάσει ἡ ζυθοποιία καὶ ἡ ποτοποιία καὶ ἀπὸ τὰς κλωστοῦφαντουργικὰς ἡ βιομηχανία τεχνητῆς μετάξης.

Ἡ ἐξέτασις αὐτὴ τῆς ἐξελιξεως τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς ὁδηγεῖ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἐλληνικὴ βιομηχανία βασιζέται περισσότερον ἀπ' ὅτι καὶ πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμον εἰς τὴν παραγωγήν ἀγαθῶν καταναλώσεως, ἐνῶ ἀντιθέτως ὑστερεῖ σημαντικὰ εἰς τὴν παραγωγήν τῶν εἰδῶν ἐκείνων τὰ ὅποια ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας.

ΕΜΠΟΡΙΟΝ

α) Εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας εἰς προϊόντα εἰσαγόμενα ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν ἐκαλύφθη καὶ τὸ 1946 ἀπὸ τὰς εἰσαγωγὰς τῆς UNRRA. Ἔτσι ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1945 εἰσῆχθησαν ἢ ὑπελογίζετο ὅτι θὰ εἰσαχθῶν μέχρι τέλους Δεκεμβρίου 1946 ἀπὸ τὴν UNRRA εἶδη ἀξίας 350 ἑκατ. δολλ. ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 175 ἀφοροῦν εἰσαγωγὰς τροφίμων, τὰ 33 εἰσαγωγὰς εἰδῶν ἱματισμοῦ τὰ 42 εἰσαγωγὰς γεωργικῶν ἐφοδίων κλπ.

Ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου 1946 ἤρχισε ἡ διάθεσις συναλλάγματος ἀπὸ τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς συμφωνίας τοῦ Λονδίνου, διὰ τὴν διενέργειαν εἰσαγωγῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Τὰ ποσὰ ποῦ διετέθησαν διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν, μέχρι καὶ τοῦ Ὀκτωβρίου, ἀνέρχονται εἰς 140 περίπου ἑκατομ. δολλαρίων.

Ἡ σχέσις ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς εὐνοεῖ τὸ εἰσαγωγικὸν ἐμπόριον, διὰ τὸν λόγον δὲ αὐτὸν ἐπεξετάθη καὶ εἰς εἶδη ἐξευ-

ρискόμενα μὲν εὐκόλως εἰς τὰς ξένας ἀγορᾶς τὰ ὅποια ὁμως δὲν καλύπτουν παρὰ δευτερευούσας ἀνάγκας.

β) Ἐξ αὐτῶν ἐμπορίων. Ἡ σχέσις ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς ἀξίας τῆς δραχμῆς καθιστᾷ προβληματικὴν τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ μας ἐμπορίου.

Ἔτσι ἐνῶ παρὰ τὰς εἰσαγωγὰς τῆς UNRRA ἡ ζήτησις συναλλάγματος διὰ εἰσαγωγὰς ἔφθασε τοὺς πρώτους 10 μῆνας τοῦ 1946 τὰ 140 ἑκατ. δολ., τὸ συνάλλαγμα τὸ ὁποῖον εἰσῆχθη εἰς τὴν χώραν ἀπὸ ἐξαγωγὰς τοὺς πρώτους 8 μῆνας τοῦ 1946 ἀνέρχεται εἰς 17 ἑκατ. δολларίων ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 14 ἀφοροῦν ἐξαγωγὰς καπνῶν κυρίως εἰς Ἡν. Πολιτείας. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου εἶναι τεράστιον.

Ν Ο Μ Ι Σ Μ Α — Τ Ι Μ Α Ι

Τὸν πρῶτον μῆνα τοῦ 1946 παρουσιάζονται τὰ γνωστὰ ἀπὸ τὸ παρελθὸν συμπτώματα ἐντόνου πληθωρισμοῦ: ὁ τιμὰριθμος διπλασιάζεται κατὰ τὸν μῆνα αὐτὸν ἐν σχέσει πρὸς τὸν προηγούμενον του.

Ἡ ἀγγλοελληνικὴ οἰκονομικὴ συμφωνία ἡ ὁποία ὑπεγράφη εἰς Λονδῖνον εἰς τὰς 24 Ἰανουαρίου 1946 καθιερῶνει νέαν νομισματικὴν πολιτικὴν ἡ ὁποία ἀκολουθεῖται μέχρι τέλους τοῦ ἔτους. Τὰ κύρια σημεῖα τῆς συμφωνίας αὐτῆς εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

Παρέχεται εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τῆς Μεγάλης Βρετανίας πίστωσης 10 ἑκατ. λιρῶν, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἀποτελέσῃ ἡ πίστις αὕτη μαζὺ μὲ 15 ἑκατ. λιρῶν ἐκ τοῦ ἀποθέματος τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος (σύνολον 25 ἑκατ.), τὸ κάλυμμα τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας.

Καθωρίσθησαν νέαι τιμαὶ διὰ τὸ ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα: 1 λίρα Ἀγγλίας=20.000 δρ. (ἀντὶ 2.000) καὶ 1 δολλ. Η. Π.=5.000 δρ. (ἀντὶ 500 δρχ.). Συνεστήθη ἡ νομισματικὴ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ὁποίαν μετέχουν ἀντιπρόσωποι τῆς Μεγ. Βρετανίας καὶ τῶν Ἡν. Πολιτειῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐλέγχει τὴν ἔκδοσιν χαρτονομίσματος.

Παρέχεται συνάλλαγμα δι' εἰσαγωγὰς καὶ ἄλλους ἀναλόγους σκοποὺς μὲ ἐλαχίστους περιορισμοὺς.

Τέλος διὰ νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ σταθερότης τοῦ νομίσματος καθιερώθη τὸ σύστημα τῆς διαθέσεως ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος χρυσῶν νομισμάτων εἰς τιμὴν καθοριζομένην ὑπ' αὐτῆς.

Δύο εἶναι τὰ σημεῖα εἰς τὰ ὅποια ἐβασίσθησαν κυρίως οἱ ρυθμιζόντες τὴν νομισματικὴν πολιτικὴν καὶ χάρις εἰς τὰ ὅποια διετερήθη καθ' ὅλον τὸ 1946 ἡ νομισματικὴ σταθερότης.

Τὸ πρῶτον εἶναι ἡ πώλησις χρυσοῦ καὶ συναλλάγματος. Τὸ μέτρον αὐτὸ ἐπροστάτευσε τὸ νόμισμα ἀπὸ τὰς ἐπιδράσεις τῆς δυσμενοῦς ψυχολογίας, συγχρόνως δὲ ἐπεβράδυνε τὸν ρυθμὸν τῆς αὐξήσεως τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας. Βεβαίως ἡ θυσία τὴν ὁποίαν συνεπάγεται ἡ ἐφαρμογὴ τῆς πολιτικῆς αὐτῆς δὲν ἐπιτρέπει τὴν ἐπὶ μακρὸν χρονικὸν διάστημα συνέχισιν τῆς.

Τὸ δεύτερον σημεῖον εἶναι τὸ κυκλοφοριακὸν κεῖδον τὸ ὁποῖον ἐδημιουργήθη ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς ζητήσεως χρήματος κατόπιν τῆς βελτιώσεως τῆς ψυχολογίας καὶ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐμπιστοσύνης πρὸς τὸ νόμισμα. Τὸ κυκλοφοριακὸν κενὸν ὑπῆρξε σημαντικόν, φαίνεται ὁμως νὰ ἔχη ἐξαντληθῇ ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου. Εἰς τὸ συμπέρασμα αὐτὸ καταλήγομεν ἂν ἐξετάσωμεν τὸν κάτωθι πίνακα:

Ἐξέλιξις τῆς κυκλοφορίας Τραπεζογραμματίων εἰς ἑκατ. τιμαριθμικῶν δραχμῶν τοῦ α' ἑξαμήνου τοῦ 1939 (βάσει τοῦ τιμαρίθμου 28 εἰδῶν)

1946	
Ἰανουάριος	480
Μάρτιος	1938
Ἰούνιος	2181
Ἰούλιος	2476
Αὐγούστος	2660
Σεπτέμβριος	2818
Ὀκτώβριος	2855
Νοέμβριος	2820
Δεκέμβριος	2601

Δηλαδή ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα ἐπενταπλασίωσε τὴν νομισματικὴν κυκλοφορίαν χωρὶς νὰ παρουσιασθοῦν δυσμενεῖς πληθωρικαὶ συνέπειαι.

Ἐξέλιξις τῶν κυριωτέρων λογαριασμῶν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος εἰς (εἰς δισεκατομμύρια δραχμῶν)

	Χρυσός—Συνῆμα	Ἐνεργητικὸν		Κυκλοφορία Τραπεζίων	Παθητικὸν	
		Χρέος Δημοσίου	Πιστώσεις		Καταθέσεις	Ὑποχρεώσεις εἰς συνῆμα
31/12/45	144	85	29	104	33	253
30/4/46	1630	393	155	364	116	465
31/5/46	1634	513	215	389	178	508
30/6/46	1585	501	290	412	208	478
31/7/46	1526	512	358	444	197	479
31/8/46	1466	533	430	496	203	464
30/9/46	1438	517	499	512	207	466
31/10/46	1398	484	556	505	191	458
30/11/46	1344	498	586	468	194	453
15/12/46	1323	559	609	496	204	485
31/12/46	1935	599	624	537	200	503

Ἐξετάζοντες τοὺς ἄλλους ἐκ τῶν λογαριασμῶν τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς σημειώνομεν :

α) Τὴν μείωσιν τοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέματος μεταξὺ 31/12/1945 καὶ 31/12/46 κατὰ 365 δισεκ. δρχ. (χρ. λίρα 40.000, χαρτίνη 20 000 καὶ δολλάριον 5000)· τὸ γεγονός τοῦτο ἐπεβράδυνε ἀναλόγως τὴν αὐξήσιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας.

β) Ὁ λογαριασμός τοῦ Δημοσίου ἀπὸ 85 δισεκ. κατὰ τὴν 31/12/45 ηὐξήθη εἰς 513 δισεκ. κατὰ τὴν 31/5/46, ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ὅμως αὐτῆς δὲν παρουσιάζεται πλέον ἀνάγκη ὥπως προσφεύγῃ τὸ Δημόσιον εἰς τὴν ἐκδοτικὴν μηχανὴν (πλὴν τοῦ Δεκεμβρίου κατὰ τὸν ὁποῖον ὁ λογαριασμός αὐτός ηὐξήθη κατὰ 101 δισεκατομ.).

γ) Αἱ πιστώσεις πρὸς τὴν οἰκονομίαν αὐξάνονται συνεχῶς, κατὰ τοὺς τελευταίους ὅμως μῆνας μὲ βραδύτερον ρυθμόν.

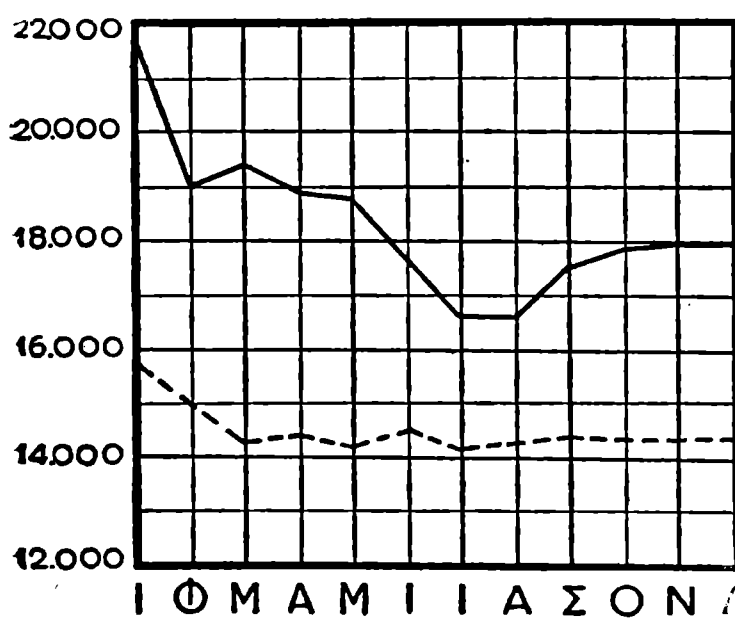
Ὁ τιμὰριθμος ὡς ἀνεφέρθη, παρέμεινε σταθερός. Κατωτέρω παραθέτομεν τὴν ἐξέλιξιν τοῦ τιμαρίθμου καὶ τῆς τιμῆς τῆς χρυσῆς λίρας Ἀγγλίας.

Τιμὰριθμος (1) 28 εἰδῶν ἐλευθέρας ἀγορᾶς Ἀθηνῶν εἰς δρχ. καὶ εἰς χρυσᾶς λίρας καὶ ἀριθμοδεῖκται τῶν τιμῶν τῆς χρυσῆς λίρας Ἀγγλίας

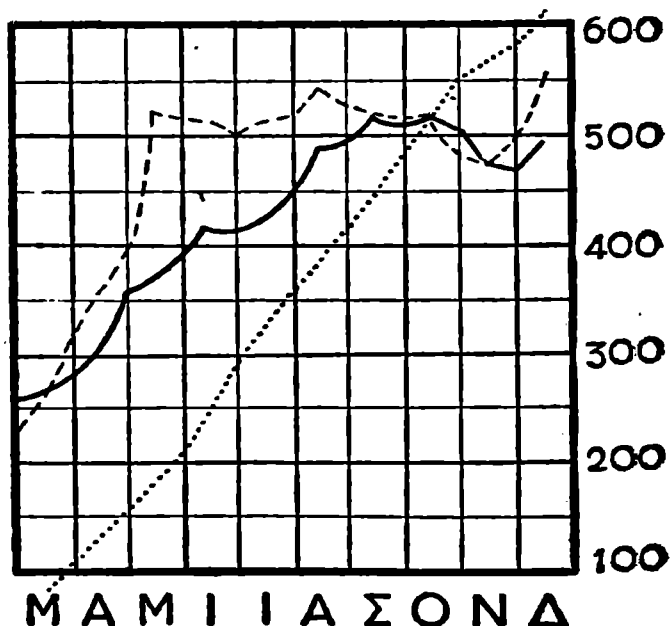
	Τιμὰριθμος 28 εἰδῶν ἐλευθ. ἀγορᾶς εἰς δρχ.	Ἀριθμοδεῖκται τῆς Χρυσῆς Λί- ρας Ἀγγλίας	Τιμὰριθμος 28 εἰδῶν εἰς Χρυσᾶς Λίρας
Ἰαν. — Ἰούν. 1939 1946	100	100	100
Ἰανουάριος	21688	15650	138,6
Φεβρουάριος	18937	14950	127,1
Μάρτιος	19386	14334	135,2
Ἀπρίλιος	18861	14348	131,5
Μάϊος	18781	14216	132,1
Ἰούνιος	17835	14451	123,4
Ἰούλιος	16643	14198	117,2
Αὐγουστος	16692	14238	117,2
Σεπτέμβριος	17599	14304	123
Ὀκτώβριος	17934	14315	125,3
Νοέμβριος	17905	14375	124,6
Δεκέμβριος	17996	14390	125,1

— Τιμὰριθμος εἰς δρχ.
- - - Δεῖκται χρυσῆς λίρας
Ἰαν.—Ἰουν. 1939=100

— Κυκλοφ. τρ/τίων
- - - Χρέος Δημοσίου
— Πιστώσεις

1946

1946

(1) Περί τοῦ τρόπου καταρτισμοῦ τῶν τιμαρίθμων βλ. τεύχος Α' σελ. 87 π. ἑ.

Ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ τιμαριθμοῦ εἰς δραχμὰς ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν :

α) Τὸ κόστος τῆς ζωῆς μετεβλήθη ἀνεξαρτήτως τῆς ἐξελίξεως τοῦ δημοσιευομένου τιμαριθμοῦ καὶ συνεπείᾳ τῆς μειώσεως τῶν διανεμομένων διὰ δελτίου εἰδῶν, τῆς αὐξήσεως τῶν τιμῶν των (διὰ νὰ αὐξηθοῦν τὰ ἀπὸ τὴν πηγὴν αὐτὴν ἔσοδα τοῦ δημοσίου) (κλπ).

β) Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν γενικὸν δείκτην τῶν τιμῶν (τιμάρημον) μερικοὶ ἐκ τῶν κατὰ μέρος δεικτῶν παρουσιάζουν διαφορετικὴν ἐξέλιξιν :

Δ ε ῖ κ τ α ι τ ι μ ῶ ν

		Ζάχαρις	Ὅρουζα	Ἄρτος	Ἐλαιον	Βούτυρον
Α' ἐξάμ.	1939	1	1	1	1	1
Φεβρουάρ.	1946	824	429	167	120	151
Ἰούνιος	»	614	306	197	155	132
Σηβριος	»	317	268	203	167	137
Νημβριος	»	354	262	234	164	188
Δημβριος	»	341	256	260	164	188

Ἀπὸ τὴν ἐξέλιξιν τῶν δεικτῶν αὐτῶν προκύπτει ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν (ζάχαρις, ὄρουζα) ἐμειώθησαν σημαντικά, λόγῳ τῶν γενομένων εἰσαγωγῶν, ἀντιθέτως ὅμως ἠὺξήθησαν ἡ τιμὴ τοῦ ἄρτου λόγῳ μειώσεως τῆς ποσότητος τοῦ διανεμομένου διὰ τοῦ δελτίου καὶ αἱ τιμαὶ τῶν ἐγχωρίων προϊόντων (ἔλαιον, βούτυρον).

Αἱ τιμαὶ τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων (εἰς τὸν τιμάρημον αὐτὸν περιλαμβάνονται ὀλίγα βιομηχανικὰ προϊόντα μεγάλης καταναλώσεως) διεκυμάνθησαν εἰς ἐπίπεδα οὐσιωδῶς ἀνώτερα τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τῶν τιμῶν ἀκόμη περισσότερον τοῦ τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Τέλος ὁ τιμάρημος εἰς χρυσὸν διεκυμάνθη εἰς ἐπίπεδον κατὰ 25 % περὶπου ἀνώτερον τοῦ τιμαριθμοῦ τοῦ 1939.

Οἱ δεικται τῆς χρυσῆς λίρας δὲν παρουσιάζουν ἀξιολόγους διακυμάνσεις (ὑπελογίσθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς τῆς χρυσῆς λίρας εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγοράν).

Αἱ τιμαὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλάγματος εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγοράν διαφέρουν οὐσιωδῶς τῶν ἐπισήμων, (δι' ὠρισμένα νομίσματα) τοῦτο δὲ ἐπηρεάζει δυσμενῶς τὴν ἐξέλιξιν πολλῶν ἐκ τῶν συναλλαγματικῶν πόρων τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς (ἐμβάσματα, κλπ.).

Ἐξέλιξις τῶν τιμῶν ξένων τραπεζογραμματίων εἰς τὴν ἐλευθέραν ἀγοράν Ἀθηνῶν

	Λίρα Ἀγγλίας	Δολλάριον	Ἑλβετ. Φράγκον
Ἐπίσημος ἰσοτιμία	20000	5000	1150
Φεβρουάριος	19700	6350	2000
Ἰούνιος	21950	6700	2150
Σεπτέμβριος	22100	6750	2050
Ὀκτώβριος	22600	7100	2300
Νοέμβριος	23050	7250	2350
Δεκέμβριος	22900	7250	2350

ΔΗΜΟΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ὡς ἀνεφέρθη ἤδη, ἐνῶ κατὰ τὸ πρῶτον ἑξάμηνον τοῦ 1946 τὸ προϋπολογισμὸς παρουσίασε σημαντικὸν ἔλλειμμα, ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου, ὅτε κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὁ προϋπολογισμὸς τῆς χρήσεως 1946—47, δι' ἑν χρονικὸν διάστημα, ὅπως φαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, δὲν παρουσίασε ἔλλειμμα ἀξιόλογον.

Ἐδῶ ἀναφέρομεν ὅτι τὸ μεταξὺ τῶν δρχ. 40.000 καὶ 135.000 προϊόν ἐκ τῆς πωλήσεως χρυσῶν λιρῶν ὑπὸ τῆς Ἐκδοτικῆς Τραπεζῆς ἀποτελεῖ ἔσοδον τοῦ Δημοσίου. Ἐπίσης τὸ Δημόσιον ἐνήργησε ἀπ' εὐθείας εἰσαγωγὰς εἰς εὐρεῖαν ὁπωσδήποτε κλίμακα(δὲν ἀναγράφονται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν).

Ἡ ἀνάλυσις τοῦ κατατεθέντος εἰς τὴν Βουλὴν προϋπολογισμοῦ ἔχει ὡς ἑξῆς ἐν συγκρίσει μὲ προϋπολογισμὸν τῆς προπολεμικῆς περιόδου :

Κατανομὴ τῶν τακτικῶν ἐσόδων τῶν προϋπολογισμῶν 1939]40 καὶ 1946]47

(εἰς ἑκατομμύρια δρχ.)

	1939/40	1946/47
* Ἀμεσοὶ φόροι	2.121	91.964
* Ἐμμεσοὶ φόροι :		
καταναλώσεως	2.705	269.914
μονοπώλια	678	79.004
κύκλου ἐργασιῶν	589	
Δασμοὶ	3.938	430.004
Φόροι ἐπὶ τῶν συναλλαγῶν	1.225	38.089
Λοιπὰ ἔσοδα	1.547	42.227
	<u>12.803</u>	<u>602.284</u>

(Τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου)

* Ἀμεσοὶ φόροι	23,1 %	15,3 %
Τελων. δασμοὶ	26,3 %	13,4 %
Καταν. καπνοῦ	17,9 %	40,7 %
» οἶνοπν. καὶ οἶνου	2,7 %	3,1 %
» λοιποὶ	2,2 %	1 %
Μονοπωλ. εἶδη	5,9 %	13,1 %
Χαρτόσημα	7,6 %	2, %
Τέλη ψυχαγωγίας	0,9 %	8,8 %
Τ.Τ.Τ.	4, %	5,3 %
Λοιπὰ	9,4 %	2,3 %
	<u>100 %</u>	<u>100 %</u>

**Κατανομὴ τῶν δαπανῶν τῶν προϋπολογισμῶν
1938—39 καὶ 1946—47**

	1938—1939		1946—1947	
	ἐκατ. δρχμ.	%	ἐκατ. δρχμ.	%
Δημόσιον χρέος	2.428,1	16,3	0	0
Μισθολόγια	3.586,3	24,8	352.525	22,4
Συντάξεις	1.316,5	9,1	151.602	9,7
*Ἐξωτερικὴ ἀσφάλεια	2.943,8	20,3	130.027	8,3
*Ἑσωτερικὴ ἀσφάλεια	125,6	0,9	24.141	1,4
Κοινωνικὴ πρόνοια	678,6	4,7	31.608	2
Κοινωνικὴ ὑγιεινὴ	164,3	1,1	51.091	3,3
Παραγωγ. — τεχνικὰ ἔργα ἢ δα- πάναι ἀνασυγκροτήσεως	2.061,1	14,2	145.681	9,2
ΕΦ — ΕΞ	0	0	450.479	28,7
Λοιπαὶ δαπάναι	1.165,4	8,1	239.560	14,9
	<u>14.469,7</u>	<u>100</u>	<u>1.567.714</u>	<u>100</u>

*Ἀπὸ τὰ ἔσοδα τὰ 62% εἶναι ἔκτακτα (διαχειρίσις ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ κλπ.) *Ἀπὸ τὰ τακτικὰ (38% τοῦ συνόλου τῶν ἐσόδων), οἱ ἄμεσοι φόροι εἶναι τὰ 15,3%, ἐνῶ τὸ 1939/40, ὅτε τὰ τακτικὰ ἔσοδα ἀπετέλουν τὸ σύνολον σχεδὸν τῶν ἐσόδων οἱ ἄμεσοι φόροι ἀντιπροσώπευαν τὰ 23,1%. Οἱ ἔμμεσοι φόροι δίδουν τὰ 71,3% ἐκ τῶν ὁποίων ὁ καπνὸς τὰ 40,7% ἐνῶ τὸ 1939—40 τὰ ποσοστὰ αὐτὰ ἦσαν 55% καὶ 17,9%.

Εἰς τὴν στήλην τῶν ἐξόδων τὸ Δημόσιον Χρέος δὲν ἀναγράφεται καθόλου τὸ 1946/47. Διὰ τὰ πολεμικὰ ὑπουργεῖα διατίθενται 8,3% ἔναντι 20,3% τοῦ 1938—39, λόγῳ τοῦ ὅτι κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος αἱ δαπάναι αὐταὶ καλύπτονται ἀπὸ τὴν ἀγγλικὴν κυβέρνησιν. Διὰ τὴν διαχείρισιν τῶν ἐφοδίων ἐξωτερικοῦ (ΕΦ—ΕΞ) διατίθεται σημαντικὸν ποσὸν ἀνερχόμενον εἰς τὰ 28,7% τοῦ συνόλου. Τὸ ποσὸν ποὺ διατίθεται διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν κλπ. ἀντιπροσωπεύει ποσοστὸν 9,2% ἐνῶ τὸ 1938—39, ὅτε τὸ ὕψος τοῦ προϋπολογισμοῦ ἦτο ἀνώτερον τοῦ 1946—47, διετέθησαν διὰ παραγωγικὰ καὶ τεχνικὰ ἔργα τὰ 14,2% τῶν ἐξόδων τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰς δραχμὰς δὲ τῆς αὐτῆς ἀξίας, ποσὸν διπλάσιον περίπου τοῦ διατιθεμένου κατὰ τὸ 1946—47 διὰ τὴν ἀνασυγκρότησιν.

Π Ι Σ Τ Ι Σ

*Ἡ Ἐκδοτικὴ Τράπεζα διέθεσε διὰ πιστώσεις μέχρι τῆς 31/12/46 δρχ. 624 δισεκ. ἔναντι 29 δισεκ. τῆς 31/12/1945. *Ἀπὸ τὸ ποσὸν αὐτὸ τὸ μεγαλύτερον μέρος διατίθεται διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας.

*Ἀναλυτικώτερα στοιχεῖα δὲν ἔχουν ἀνακοινωθῇ. Πάντως εἰς τὸ ποσὸν αὐτὸ πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ αἱ καταθέσεις εἰς τὰς διαφόρους Τραπεζὰς αἱ ὁποῖαι χρησιμοποιοῦνται κυρίως διὰ τὴν χορήγησιν πιστώσεων. Ὑπολογίζεται ὅτι αἱ καταθέσεις εἰς τὰς Τραπεζὰς καὶ Ταμειυτήρια ἀνέρχονται εἰς 120 περίπου δισεκατομμύρια δρχ., ἥτοι ὀλιγώτερον τοῦ 1 δισεκ. προπολεμικῶν δρχ. ἔναντι 19 δισεκ. τοῦ 1939. Τὸ ἥμισυ ἐκ τῶν καταθέσεων αὐτῶν εἶναι καταθέσεις Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (δηλ. ὑποχρεω.

τικαὶ καταθέσεις) αἱ δὲ ὑπόλοιποι εἶναι σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου καταθέσεις ὀψεως. Τέλος αἱ καταθέσεις Ταμιευτηρίου καὶ ἀκόμη περ.σσότερον αἱ καταθέσεις προθεσμίας εἶναι ἀνάξιαι λόγου, ἀπολύτως, καὶ ἐν σχέσει μὲ τὴν προπολεμικὴν περίοδον.

Α Π Α Σ Χ Ο Λ Η Σ Ι Σ

Τὰ ὑπάρχοντα σχετικὰ στοιχεῖα δὲν εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ δώσουν μίαν ὁπωσδήποτε σαφεῖ εἰκόνα τοῦ θέματος αὐτοῦ.

Ὑπολογισμοὶ τοῦ Συνδέσμου Βιομηχανῶν κατανέμουν τὴν βιομηχανικὴν ἀπασχόλησιν καὶ τὴν ἐξέλιξιν της ὡς ἑξῆς :

Βιομηχανικὴ ἀπασχόλησις (ἀριθμοὶ ἐργαζομένων)

	Δεκ. 1939	Δεκ. 1945	Ἰουν 1946
Κλωστοῦφ.	47.000	26.000	40.000
Χημ. βιομηχ.	27.000	12.500	18.000
Εἰδῶν διατρ.	17.000	13.000	20.000
Μεταλλ.-Ὀρυχ.	9.500	3.000	4.000
Σιδηροβιομ.	8.000	2.500	2.500
Οἰκοδομ. βιομ.	7.000	2.000	2.000
Καπνοβιομ.	6.500	5.000	6.500
Βυρσοδεψ.	5.000	1.000	1.000
Ἡλεκτρισμ.	4.500	2.800	3.500
Χαρτοπ.	3.500	800	1.500
Ξύλου	3.500	700	1.000
Ίματισμοῦ	1.500	700	1.000
	140.000	70.000	101.000

Δηλαδή ἔναντι 140.000 ἀπασχολουμένων εἰς τὴν βιομηχανίαν κατὰ τὸ 1939, ἀπασχολοῦντο τὸν Δεκέμβριον 1945 70.000 (50 %) καὶ τὸν Ἰούνιον 1946 101.000 (72 %). Ἡ αὔξησις τῆς ἀπασχολήσεως μεταξὺ Δεκεμβρίου καὶ Ἰουνίου (44 %) ἀντιστοιχεῖ πρὸς αὔξησιν τῆς βιομηχανικῆς παραγωγῆς τὴν ἰδίαν περίοδον κατὰ 62 %.

Γενικῶς δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ δείκτης τῆς ἀπασχολήσεως ἔπεσε σημαντικὰ ἐν σχέσει πρὸς τὴν προπολεμικὴν περίοδον.

Ἡ ἐξέτασις τοῦ τομέως αὐτοῦ ἔχει ἀκόμη περισσότερον ἐνδιαφέρον, ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀπὸ τὴν περίοδον τῆς κατοχῆς, ἤρχισε νὰ παρουσιάζεται μὲ τὴν μορφήν προσφορᾶς ἐργασίας ἡ μεγάλη αὔησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν γεννήσεων ἡ ὁποία ἐπηκολούθησε τὴν εἰσορὴν τῶν προσφύγων 1925—26. Ἔτσι ἐνῶ κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1928 οἱ ἔχοντες ἡλικίαν μεταξὺ 15 καὶ 64 ἐτῶν ἀνῆρχοντο εἰς 3,8 ἑκατομμ. ὑπελογίσθη⁽¹⁾ ὅτι τὸ 1940 ἀνῆρχοντο εἰς 4,4 ἑκατ., τὸ 1945 εἰς 4,7 καὶ ὑπολογίζεται ὅτι τὸ 1950 θὰ ἀνέρχωνται εἰς 5,1, τὸ 1955 εἰς 5,5 καὶ τὸ 1970 εἰς 6 ἑκατομμύρια. Οἱ ἀριθμοὶ αὗτοὶ ἂν συνδυασθοῦν

1) La population future de l' Europe et de l' Union Sioviétique ἔκδοσις Κ.τ.Ε. 1944.

μέ τὸ χαμηλὸν ποσοστὸν τῶν ἐχόντων ἀπασχόλησιν ποὺ ὑπῆρχε πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμον στὴν Ἑλλάδα, καθὼς καὶ μέ τὴν δύσκολον καμπὴν τὴν ὁποῖαν διέρχεται ἡ οἰκονομία, μᾶς δείχνουν τὴν ὀξύτητα τοῦ προβλήματος ὅπως παρουσιάζεται σήμερα καὶ ὅπως πρόκειται νὰ ἐξελιχθῇ εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον.

ΜΙΣΘΟΙ

Ἡ μείωσις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἐν σχέσει πρὸς τὴν προπολεμικὴν περίοδον παρ' ἐσημειώθη εἰς τὴν χώραν κατὰ καὶ μετὰ τὸν πόλεμον εἶχε, ὅπως ἦτο φυσικὸν ἀμεσον ἐπίδρασιν εἰς τὸ βιωτικὸν ἐπίπεδον τῶν μισθωτῶν. Πάντως ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1946 μέ τὴν νομισματικὴν σταθερότητα καὶ τὴν βελτίωσιν ποὺ παρουσιάσθη εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομίας ἐσημειώθη καὶ ἀνοδος τῶν πραγματικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων. Πρόχειροι ὑπολογισμοὶ ἔδωσαν τοὺς παρακάτω δείκτας :

Δείκτης πραγματικῶν μισθῶν καὶ ἡμερομισθίων (βάσει τοῦ τιμαρίθμου 28 εἰδῶν)

1939	100
Νοέμβριος 1944	39
Ἰούνιος 1945	37
1946	
Ἰανουάριος	22
Φεβρουάριος	29
Ἰούνιος	42
Σεπτέμβριος	43
Ὀκτώβριος	57
Νοέμβριος	43
Δεκέμβριος	86

Οἱ δείκται αὗτοι πρέπει νὰ αὐξηθοῦν κατὰ τι (περίπου 20 %) διότι οἱ ὑπολογισμοὶ ἔγιναν μέ τιμὰριθμον λιανικῆς πωλήσεως, ἀστάθμιτον καὶ ὅχι μέ τιμὰριθμον κόστους ζωῆς ὅπως θὰ ἦτο ὀρθώτερον.

Ἀξία προσοχῆς εἶναι ἡ μεγάλη αὐξησης τοῦ δείκτου ποὺ παρουσιάσθη ἐντὸς τοῦ 1946. Τὸν τελευταῖον μῆνα ἡ αὐξησης αὕτη εἶναι ἀκόμη μεγαλύτερα λόγῳ τοῦ ἐπιδόματος διὰ τὰς ἐορτάς (ἐποχιακὴ αὐξησης).

ΕΘΝΙΚΑΙ ΔΙΕΚΔΙΚΗΣΕΙΣ—ΕΠΑΝΟΡΘΩΣΕΙΣ

Εἰς τὸν τομέα τῶν ἐθνικῶν διεκδικήσεων καὶ τῶν ἐπανορθώσεων, τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ἐπετεύχθησαν δὲν ὑπῆρξαν ἱκανοποιητικά. Αἱ ἐπανορθώσεις αἱ ὁποῖαι μᾶς ἐπεδικάσθησαν εἶναι ἀσήμαντοι. Ἀπὸ τὰς ἐθνικὰς μᾶς διεκδικήσεις μόνον διὰ τὰ Δωδεκάνησα ἐπετύχαμεν εὐνοϊκὴν λύσιν.

Τὰ 14 νησιά τῶν Δωδεκανήσων ἔχουν ἑκτασιν 2.697 τ. χλμ. καὶ πληθυσμὸν 110 περίπου χιλ. κατοίκων (τὰ 82 % εἶναι Ἕλληνες). Οἱ κυριώτεροι κλάδοι τῆς οἰκονομίας τῶν Δωδεκανήσων εἶναι ἡ γεωργία (διὰ τὰ μεγάλα νησιά), ἡ ναυτιλία καὶ ἡ σπογγαλιεία.

Π. ΤΖΑΝΝΕΤΑΚΗΣ